

A közigazgatási szakvizsga
„Közigazgatás-szervezési és vezetési ismeretek” c.

IV. modulhoz tartozó
írásbeli esszé kérdések
(2019. szeptember 1.)

Az írásbeli vizsgák részét képezik tesztfeladatok (mondat-kiegészítés, többszörös választásos kérdés) és jogesetmegoldások is, de ezek a kérdések nem nyilvánosak!

15 PONTOS KÉRDÉSEK:

1. Mutassa be a klasszikus vezetési iskola képviselői közül Max Weber munkásságát és jelentőségét a közigazgatás-szervezés szempontjából!
2. Sorolja fel a vezetés- és szervezéstudomány emberközpontú irányzatainak képviselőit és mutassa be legfontosabb megállapításait!
3. Mutassa be a vezetés- és szervezéstudomány integrációs törekvéseit képviselő elméletei közül a kontingenciaelméletet és populációs ökológiát!
4. Mutassa be röviden az autokratikus, a laissez faire és a demokratikus vezetési stílusokat! Ismertesse, hogy a fenti vezetési stílusok milyen közigazgatási szituációkban lehetnek sikeresek!
5. Határozza meg a vezetési stílus fogalmát és ismertesse a döntésközpontú vezetési stílusokat Lewin vagy Likert modellje alapján!
6. Ismertesse a személyiségközpontú vezetési stílusokat és mutasson példát a vezetési stílusok szituációnak megfelelő megválasztására!
7. Mutassa be a vezetés, mint döntés perspektíváját! Ennek során térjen ki a döntések típusaira és a delegálás témakörére is!
8. Egy tetszőleges választott közigazgatási vezetői munkakör esetében jellemezze a munkakör tartalmát a Jegyzetben kifejtett négy vezetési funkció mentén! Mutassa be, hogy az egyes vezetési funkciókon belül az adott vezetőnek milyen konkrét feladatai vannak! Külön térjen ki arra (és indokolja meg), hogy megítélése szerint melyek a legfajsúlyosabb vezetési funkciók és konkrét vezetői feladatok az adott munkakörben!
9. Mutassa be a vezetési funkciók közül a célkitűzési és tervezési tevékenységet! Térjen ki a szervezetekben (ezen belül a közigazgatásban) használatos tervek típusaira is!
10. Mutassa be a vezetési funkciók közül az ellenőrzési tevékenységet, külön kitérve az ellenőrzés lehetséges tárgyára és az ellenőrzési típusokra!

11. Egy tetszőleges választott közigazgatási szervezet esetében mutassa be a tágan értelmezett „szituáció” (kontextuális tényezők) befolyásoló hatását a szervezet stratégiájára, a szervezeti struktúrájára, illetve a szervezeti tagok magatartására! Válaszait indokolja!
12. Mutassa be Mintzberg szervezeti formáit: nevezze meg az öt modellt (1); határozza meg sikeres alkalmazásának feltételét (környezeti feltétel vagy belső adottság) (2); mindegyiknél azonosítsa a legfontosabb alkotóelemét (3)!
13. Sorolja fel a Mintzberg által használt szervezeti alkotóelemeket, a belőlük képzett szervezettípusokat, és röviden jellemezze azokat!
14. Jellemezze a hazai közigazgatás (vagy az Ön által ismert konkrét közigazgatási szervezet) kultúráját a kultúrátípológiák valamelyikének felhasználásával! Ismertesse, hogy Lewin háromlépéses modelljét felhasználva hogyan tenne kísérletet a domináns kultúrátípus megváltoztatására! Mutassa be, hogy a szervezeti ellenállás megelőzésére, illetve kezelésére milyen változtatási stratégiát alkalmazna! Válaszát indokolja!
15. Ismertesse a vezetés, mint koordináció perspektíváját! Nevezze meg és jellemezze a koordinációs eszközöket!
16. Mutassa be a változási stratégiákat, illetve azok jellemzőit, kitérve eredményes alkalmazásuk feltételeire!
17. Mutassa be az e-közigazgatási szolgáltatások szintjeit és két hazai e-közigazgatási szolgáltatást soroljon be a modell segítségével!
18. Határozza meg a projekt fogalmát, szakaszait és a projektciklus egyes lépéseit! Röviden ismertesse, hogy a projektciklus egyes szakaszaiban milyen fontos tevékenységeket kell elvégezni!
19. Mutassa be közigazgatás minőségfejlesztésének domináns módszereit (ISO és EFQMCAF)!
20. Határozza meg a tudásmenedzsment fogalmát, és mutassa be a kilenc lépésből álló integrált tudásmenedzsment modell folyamatát, illetve hogyan jön létre a tudáskörforgás!
21. Határozza meg a szervezeti változás fogalmát! Mutassa be, hogy a szervezet tagjai hogyan fogadhatják a változásokat és röviden jellemezze a változtatás fogadtatásának eseteit, különös tekintettel a közigazgatásra!
22. Mutassa be a szervezet átvilágítását támogató technikák közül a kérdőívezés és dokumentumelemzés legfontosabb ismérveit!
23. Mutassa be a munkanap fényképezés menetét!

24. Válaszolja meg röviden a csoportokkal kapcsolatos alábbi kérdéseket:

- Melyek a csoportok jellemzői?
- Közigazgatási környezetben milyen feladatok elvégzésére hozna létre problémamegoldó ideiglenes munkacsoportot (team-et)?
- Hogyan állítaná össze a munkacsoportot?
- Milyen csoportszerepek megléte vezethet eredményes működéshez?
- Milyen technikákat alkalmazna a csoportmunka kreatív részeinek megtámogatására?

25. Határozza meg az ötletroham (brain storming) fogalmát, célját, valamint ismertesse a módszer alkalmazásának előnyeit és hátrányait!

26. Ismertesse a brain storming módszerét és menetét, valamint a módszer alkalmazásának előnyeit és hátrányait!

27. Mutassa be a csoportos szellemi alkotótechnikák közül a Delphi-módszer lényegét, továbbá ismertesse a módszer alkalmazásának előnyeit és hátrányait!

28. Mutassa be a csoportos szellemi alkotótechnikák közül a nominál csoportok módszer lényegét, továbbá ismertesse a módszer alkalmazásának előnyeit és hátrányait!

29. Határozza meg a stratégiai alapú, integrált emberi erőforrás gazdálkodás közszolgálati rendszermodelljének folyamatábrája alapján a modell alkotóelemeit és jellemezze ezek meghatározó összefüggéseit!

30. Mutassa be a közigazgatási létszámgazdálkodás és kiválasztás főbb eszközeit, jellemezve a jogintézmények meghatározó összefüggéseit!

31. Az emberierőforrás-áramlás négy alapmodelljét ismerik, illetve alkalmazzák szerte a világon! Mutassa be részletesen ezt a négy modellt!

32. Ismertesse, hogy a közszolgálati életpálya-menedzsmentnek milyen eszközei vannak a munkaerőhiány, illetve a munkaerőtöbblet kezelésére!

10 PONTOS KÉRDÉSEK:

1. Mutassa be és kritikusan értékelje a „Management by....” vezetési rendszereket! Válasszon egyet közülük és röviden ismertesse annak lényegét!

2. Hasonlítsa össze a lineáris-funkcionális és a divizionális szervezetet a három fő struktúrajellemző (munkamegosztás, hatáskörmegosztás, koordináció) mentén! Melyik az előnyösebb választás akkor, ha a szervezet tevékenysége diverzifikálódik (több termék/szolgáltatás), ezzel párhuzamosan mérete növekedik és a környezet is dinamikusabbá válik és miért?

3. Csoportosítsa a Mintzberg által meghatározott vezetői szerepeket! Egy szabadon választott vezetői szerepet fejtse ki röviden!

4. **Mutassa be a Handy által meghatározott szervezeti kultúra típusokat és jellemezze azokat röviden!**
5. **Mutassa be a változás szereplőit és jellemezze azokat röviden!**
6. **Ismertesse az ügymenetvizsgálat menetét!**
7. **Sorolja fel az e-szolgáltatások öt szintjét és jellemezze azokat röviden!**
8. **Mutassa be az elektronikus közigazgatás előnyeit és hátrányait!**
9. **Határozza meg röviden az e-kormányzat fogalmát, főbb összetevőit és nevezze meg legalább három előnyét, valamint egy lehetséges hátrányát!**
10. **Sorolja fel és értelmezze a minőségmenedzsment alapkategóriáit (minőségellenőrzés, szabályozás, biztosítás, TQM)!**
11. **Ismertesse, hogy mire ad választ a SWOT analízis és milyen esetekben alkalmazhatjuk sikerrel!**
12. **Mutassa be és jellemezze az interjúkészítés szakaszait az előkészítéstől az összefoglaló készítéséig!**
13. **Ismertesse az interjú típusait, valamint az alkalmazás előnyeit és hátrányait!**
14. **Ismertesse a csoport fogalmát és a csoportfejlődés lépéseit!**
15. **Ismertesse a csoport méretére vonatkozó megfontolásokat és a jellemző csoportszerepeket!**
16. **Mutassa be a csoportos szellemi alkotótechnikák közül a 635 módszer lényegét, ismertesse az alkalmazásának előnyeit, hátrányait!**
17. **Ismertesse a csoportos szellemi alkotótechnikák közül a 635 módszer és a Philips 66 módszer előnyeit és hátrányait!**
18. **Határozza meg, hogy mely tényezők érvényre juttatásától válik a közszolgáltatáson belül folyó emberi erőforrás gazdálkodás is stratégiai alapúvá és ezek milyen jellemzőkkel írhatók le!**
19. **A munkavégzési rendszerek humán folyamatához kapcsolódóan mutassa be az ún. munkakör-alapú (nyílt) rendszer-megoldást!**
20. **A munkavégzési rendszerek humán folyamatához kapcsolódóan mutassa be az ún. karrier-alapú (zárt) rendszer-megoldást, kitérve a hazai sajátosságokra is!**
21. **A munkavégzési rendszerek humán folyamatához kapcsolódóan mutassa be az ún. kompetencia-alapú munkavégzési rendszer-megoldást!**
22. **Mutassa be a közszolgáltatásból való tervezhető kiáramlás jogi eszköztárát!**

23. A kormánytisztviselőknél a felmentési védelemnek két fajtája van, egy szigorúbb és egy enyhébb. A Kit. alapján értelmezze, hogy mit jelentenek ezek a védelmek, és sorolja fel azokat az eseteket, amikor ezek a védelmek élnek!
24. Az emberierőforrás-fejlesztés során a felkészítések egyik nagy köréhez a munkavégzéshez kötődő (on-the-job) fejlesztések tartoznak. Ismertesse, hogy melyek ezek a fejlesztések, ill. röviden mi jellemzi őket!
25. Mutassa be a felmentési védelemre vonatkozó jogi szabályokat!
26. Az emberierőforrás-gazdálkodással összefüggő tevékenységeket az elvégzendő feladatok jellege szerint stratégiai, operatív és adminisztratív csoportokba szokták osztani. Mutassa be, hogy az egyes csoportokhoz milyen humán funkciók tartoznak!
27. A Kit. egyik legfontosabb újdonsága a kötött, álláshely-alapú központi létszámgazdálkodás bevezetése. Hogyan definiálja a törvény az álláshelyet? Mi a kötött létszámgazdálkodás előnye? A törvény értelmében az álláshelynek két típusa van. Melyek ezek, és hogyan jellemezhetők? Hogyan kerülnek megállapításra?
28. Mutassa be, hogy a munkáltató szerv megkeresésére személyügyi központ hogyan, milyen lépésekben folytatja le a pályázati eljárást!
29. A Kit. atipikus munkavégzési formaként nevesíti a távmunkát és az otthoni munkavégzést. Mutassa be ezek jelentését, jellemzőit, illetve elrendelésük feltételeit!
30. A felmentés történhet a munkáltató jogkör gyakorlójának mérlegelése alapján. Milyen felmentési okok tartoznak ide?

5 PONTOS KÉRDÉSEK:

1. Határozza meg a projektmenedzsment kapcsán megismert logikai keretmátrix (logical framework approach) fogalmát!
2. Határozza meg a minőségmenedzsment kapcsán megismert önértékelési modellek fogalmát! Nevezzen meg két konkrét önértékelést támogató modellt!
3. Foglalja össze a kollektív szellemi alkotótechnikák lényegét röviden! Nevezze meg két konkrét módszerét!
4. Fogalmazza meg a stratégiai tervezés lényegét, és nevezze meg a stratégia terv fontosabb elemeit!
5. A munkavégzési rendszerek humánfolyamatához tartozó egyik meghatározó jelentőségű humán funkció, a munkakörelemzés melyik egyéb humánfolyamatokat felépítő humán funkciók működésének képezi az alapját? Nevezzen meg egy – egy humán funkciót, amelyek a munkavégzési rendszerek, az emberi erőforrás áramlás és fejlesztés, a teljesítménymenedzsment, az ösztönzésmenedzsment, valamint a személyügyi szolgáltatások és tevékenységek humánfolyamataihoz tartozik!
6. A teljesítménymenedzsment konzisztens folyamatszabályozását milyen elemek rendszerbe építésével és alkalmazásával lehet elérni? Sorolja fel ezeket az elemeket!

7. **Mutassa be részletesen a kompenzáció és a javadalmazás fogalmát!**
8. **Mutassa be, hogy a teljesítményt milyen tényezők befolyásolják! Mindegyik tényezőre írjon példákat is!**
9. **A következő kérdés a teljesítménymenedzsmenthez kapcsolódik. Ahhoz, hogy a felhasználó szervezet számára lehetővé váljon a stratégiai célok teljesítése, valamint a szervezet által igényelt teljesítmények kiváltása, milyen lépések, intézkedések szükségesek a munkáltató részéről?**
10. **Az emberierőforrás-gazdálkodást fejlődéstörténetileg öt fő szakaszra lehet osztani. Sorolja fel ezeket a szakaszokat, feltüntetve az adott szakaszhoz tartozó időszakot is!**
11. **A munkáltatói jogkör gyakorlója főszabályként egyoldalú jognyilatkozatával módosíthatja a kinevezést. Néhány – a kinevezés egyes lényeges tartalmi elemeire irányuló – módosítás esetén viszont a kormánytisztviselő kérheti a felmentését (a kinevezése módosításának közlésétől számított négy munkanapon belül). Melyek ezek az esetek?**
12. **A személyügyi központ az álláshely jellegétől függően milyen kompetenciafelméréseket végezhet? Melyiknek mi a lényege?**
13. **Mutassa be, hogy milyen későbbi előnyökkel jár a Magyar Közigazgatási Ösztöndíj programban való sikeres részvétel, ha az ösztöndíjas később kormánytisztviselői kinevezést kap!**
14. **Melyek a Kit. szerinti általános kinevezési feltételek?**
15. **Az általános kinevezési feltételeken kívül minden álláshely betöltésének vannak szakmai feltételei is. A munkáltatói jogkör gyakorlója szabályzatában meghatározza az álláshely betöltésének szakmai feltételeit. A törvény miket említ a szakmai feltételek között?**
16. **Ismertesse a Kit. felmentési időre vonatkozó szabályait!**